

**Avizul Comitetului Regiunilor privind Strategia de extindere și principalele provocări 2007-2008 —
Țări candidate**

(2008/C 172/09)

COMITETUL REGIUNILOR

- subliniază faptul că Uniunea Europeană trebuie să mențină politica „ușilor deschise” în ceea ce privește extinderea, ca fundament pentru stimularea reformelor democratice și dezvoltării economice și în afara frontierelor actuale ale Uniunii Europene;
- reamintește faptul că îndeplinirea criteriilor de la Copenhaga și a cerințelor Procesului de Stabilizare și Asociere reprezintă condiția de bază impusă statelor membre, cu accent deosebit pe principiul meritelor proprii, care s-a regăsit ca factor esențial și în valurile de extindere anterioare;
- atrage atenția că este foarte important ca parcursul european al Turciei să nu fie întrerupt și că Uniunea Europeană trebuie să-și respecte angajamentele pe care și le-a luat atunci când a hotărât deschiderea negocierilor. Împărtășește însă opinia Comisiei, conform căreia negocierile pentru aderare reprezintă un proces deschis, a cărui finalizare nu poate fi garantată dinainte;
- salută progresele semnificative realizate de Croația în îndeplinirea criteriilor politice de la Copenhaga, a criteriilor economice și de îndeplinire a *acquis-ului* comunitar și în punerea în aplicare a Acordului de stabilizare și asociere;
- consideră că Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei a avansat considerabil pe calea îndeplinirii criteriilor politice de la Copenhaga și a celor economice și subliniază progresele făcute la sfârșitul anului 2007. Prin urmare, Comitetul solicită Consiliului să decidă deschiderea negocierilor cu Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei;

Raportor: Dl Alin Adrian NICA (RO/ALDE), primar al comunei Dudeștii Noi, România

Text de referință

Comunicarea Comisiei către Consiliu și Parlamentul European privind strategia de extindere și principalele provocări 2007-2008 — țări candidate

COM(2007) 663 final

Recomandări politice

COMITETUL REGIUNILOR

Recomandări generale

1. își reafirmă convingerea că extinderea Uniunii Europene reprezintă unul dintre cele mai puternice mijloace de influență politică, acest proces reprezentând un pas important în asigurarea păcii și stabilității pe continent, iar pentru cetățenii țărilor candidate reprezintă o șansă în plus pentru a atinge nu numai bunăstarea furnizată de spațiul economic comun, ci și valorile europene comune, în special libertatea, democrația și solidaritatea;

2. subliniază faptul că Uniunea Europeană trebuie să mențină politica „ușilor deschise” în ceea ce privește extinderea, ca fundament pentru stimularea reformelor democratice și dezvoltării economice și în afara frontierelor actuale ale Uniunii Europene;

3. reamintește faptul că îndeplinirea criteriilor de la Copenhaga și a cerințelor Procesului de Stabilizare și Asociere reprezintă condiția de bază impusă statelor membre, cu accent deosebit pe principiul meritelor proprii, care s-a regăsit ca factor esențial și în valurile de extindere anterioare;

4. evidențiază faptul că succesul unei bune integrări depinde în primul rând de maniera în care statul candidat își pregătește aderarea, de soliditatea reformelor și de punerea cât mai riguroasă în aplicare a acestora;

5. amintește faptul că monitorizarea progreselor și adaptabilitatea legislației reprezintă garantul unei integrări de succes;

6. atrage atenția că rolul comunităților locale și regionale în procesul de integrare trebuie să fie unul activ, deoarece acest proces este structural și democratic, și nu poate fi pus în aplicare doar de nivelul central, fără participarea activă a tuturor nivelurilor de guvernare și fără respectarea deplină a principiilor subsidiarității și proximității;

7. consideră ca fiind foarte importantă consultarea formelor asociative ale administrațiilor locale și regionale atunci când administrația centrală propune măsuri legislative în aria de competență a autorităților locale și regionale;

8. subliniază faptul că dezvoltarea durabilă a unei țări este asigurată în mare măsură prin respectarea și transpunerea în practică a principiului fundamental al descentralizării cu toate aspectele sale: descentralizarea decizională, administrativă și financiară;

9. arată că războiul de la mijlocul anilor '90 a lăsat răni adânci în conștiința colectivă a popoarelor din zona Balcanilor și de aceea este esențială conlucrarea tuturor actorilor locali,

regionali și naționali ai țărilor din zonă pentru rezolvarea tuturor problemelor care au constituit o sursă de conflict în trecut;

10. evidențiază importanța sprijinirii prin programe și politici de preaderare a inițiativelor și a eforturilor de cooperare (printre altele, 2008 — Anul dialogului intercultural), de schimb de experiență și de bune practici (inclusiv experiența aplicării principiilor Cartei Europene a Autonomiei Locale) între autoritățile locale și regionale din statele membre și cele candidate. În acest sens, CoR joacă un rol important în promovarea seminarelor de instruire în vederea schimbului de bune practici și de lecții învățate de autoritățile locale și regionale din statele membre. Acest sprijin ar trebui să includă în primul rând experiența noilor state membre ale Uniunii Europene din 2004 și 2007, cu atât mai mult cu cât o parte a acestora sunt situate la frontiera cu cele trei noi state candidate la Uniunea Europeană;

Turcia

11. subliniază faptul că este în interesul tuturor ca Turcia să fie sprijinită pe durata unui proces de reformă îndelungat și anevoios. În cadrul procesului de aderare, principiul de bază constă în faptul că ritmul negocierilor depinde de progresul reformelor, care vor fi încurajate și din exterior prin programele de finanțare ale UE. De aceea, atât Turcia, cât și Uniunea Europeană ar trebui să dea dovadă de răbdare și perseverență în cadrul acestui proces;

12. atrage atenția că este foarte important ca parcursul european al Turciei să nu fie întrerupt și ca Uniunea Europeană să-și respecte angajamentele pe care și le-a luat atunci când a hotărât deschiderea negocierilor. CoR împărtășește însă opinia Comisiei, conform căreia negocierile pentru aderare reprezintă un proces deschis, a cărui finalizare nu poate fi garantată dinainte. Respectarea condiționalităților impuse de UE este singurul element pe baza căruia se poate decide aderarea. De asemenea, este important ca Turcia să se angajeze în promovarea de relații de bună vecinătate în conformitate cu prevederile menționate în cadrul de negociere. Prin urmare, se așteaptă ca Turcia să pună capăt oricărei blocaje economice și măsurilor de închidere a frontierelor și să renunțe, în raporturile sale cu țările vecine, la orice amenințări sau operațiuni militare;

13. salută organizarea corectă a alegerilor parlamentare și speră că noul guvern va accelera reformele necesare în vederea îndeplinirii criteriilor de aderare prin realizarea de progrese reale în domeniile sensibile; pe de altă parte, își exprimă preocuparea în legătură cu repetatele intervenții ale forțelor armate turce în procesul politic și subliniază că sunt necesare eforturi suplimentare pentru ca armata să fie supusă unui control politic complet și eficient;

14. salută recentele măsuri de modificare a constituției și consideră că modificările propuse, dacă vor fi adoptate, vor încuraja progresul în îndeplinirea criteriilor politice de la Copenhaga; reamintește necesitatea modificării articolului 301 din Codul penal, care pedepsește jignirea națiunii turce și a Turciei, în sensul garantării libertății extinse de opinie;

15. accentuează faptul că autoritățile locale și regionale, care pun în aplicare o mare parte din legislația europeană, trebuie să joace un rol central și determinant, atât în procesul de democratizare internă, cât și de integrare europeană și recomandă Comisiei Europene să evidențieze rolul autorităților locale și regionale pe parcursul negocierilor cu guvernul turc;

16. recomandă reanalizarea legii satelor în ceea ce privește eficientizarea și întărirea administrațiilor publice de la cel mai jos nivel;

17. propune studierea identificării mai multor modele de dezvoltare regională a comunităților teritoriale din Turcia, după exemplul statelor din Uniunea Europeană, modele ce ar putea permite elaborarea și punerea în aplicare de strategii și politici regionale, definirea de priorități pentru dezvoltarea locală și regională și chiar punerea în aplicare a programelor susținute prin fonduri europene de preaderare și apoi structurale;

18. reamintește necesitatea realizării unui comitet consultativ comun care să reunească reprezentanți ai Comitetului Regiunilor și reprezentanți ai autorităților locale și regionale turce. Recomandă în consecință guvernului turc să solicite înființarea unui comitet consultativ comun și solicită Comisiei Europene să amintească importanța constituirii acestui comitet în cadrul negocierilor cu Turcia;

19. atrage atenția asupra faptului că Turcia trebuie să continue să facă pași concreți pentru descentralizarea financiară a administrației publice locale, pentru a întări autonomia financiară a autorităților locale și regionale și a micșora dependența acestora față de bugetul central;

20. amintește faptul că extinderea competențelor administrative pentru autoritățile publice locale sau regionale trebuie realizată cu asigurarea resurselor financiare pentru exercitarea noilor competențe;

21. remarcă faptul că în Turcia este în curs un proces de reformă în sectorul public pentru creșterea eficienței și îmbunătățirea capacității administrative a instituțiilor publice în vederea gestionării eficiente a fondurilor guvernamentale și europene;

22. atrage atenția asupra discriminărilor încă existente în practică în Turcia în ceea ce privește accesul femeilor la funcțiile publice din administrație și justiție, deși cadrul legal este parțial armonizat cu legislația europeană în domeniu. De asemenea, atrage atenția asupra discriminării existente între sexe în ceea ce privește accesul la educație. Multe dintre fete nu își continuă studiile dincolo de ciclul primar din motive de tradiționalism religios;

23. atrage atenția asupra discriminărilor la care sunt supuse minoritățile etnice în Turcia, în special cea kurdă;

24. atrage atenția asupra problemelor pe care cultele religioase nemusulmane le întâmpină în Turcia din cauza lipsei personalității juridice a acestora. Aceste culte întâmpină probleme în ceea ce privește activitățile caritabile, dreptul la libertate religioasă, alegerea liderilor și școlarizarea clericilor. De asemenea, remarcă faptul că au loc în mod repetat acte de agresiune și atentate împotriva reprezentanților și a credincioșilor unor alte religii decât cea islamică. Statul trebuie să se asigure că nu se vor mai produce astfel de incidente și să utilizeze în acest scop resursele proprii, menite să controleze grupările extremiste, prin contracararea acțiunilor subversive ale acestora;

Croația

25. salută progresele semnificative realizate de Croația în îndeplinirea criteriilor politice de la Copenhaga, a criteriilor economice și de îndeplinire a *acquis-ului* comunitar și în punerea în aplicare a Acordului de stabilizare și asociere; exemplul Croației demonstrează, în special țărilor vecine, avantajele pe care le poate aduce fixarea solidă, din punct de vedere economic și politic, în sistemul de valori și structurile Uniunii Europene; salută faptul că, în 2007, negocierile de aderare au putut avansa cu adevărat, și solicită noului guvern croat să-și intensifice eforturile pentru îndeplinirea obiectivelor de referință necesare deschiderii capitolului de negociere rămase;

26. salută și încurajează continuarea măsurilor luate de Croația în ceea ce privește descentralizarea administrației publice locale și consideră că prin aceste măsuri trebuie pus accent pe principiul subsidiarității pentru a aduce decizia cât mai aproape de cetățean;

27. consideră că implicarea permanentă a Croației în inițiativele regionale, care a contribuit la îmbunătățirea continuă a relațiilor acesteia cu țările învecinate, trebuie încurajată și consolidată; subliniază importanța întăririi cooperării transfrontaliere între colectivitățile locale din zonele de frontieră din Croația și cele din țările învecinate — Bosnia și Herțegovina, Serbia, Slovenia și Republica Muntenegru;

28. salută cooperarea deplină a Croației cu Tribunalul Penal Internațional și insistă pentru continuarea progreselor făcute în judecarea crimelor de război, inclusiv în ceea ce privește consolidarea programelor de protecție a martorilor;

29. salută faptul că prim-miniștrii Croației și Sloveniei au ajuns în principiu la un acord informal în ceea ce privește chestiunea nerezolvată a frontierei, ambele state fiind de acord să accepte un arbitraj internațional. Comitetul solicită guvernelor croat și sloven să aibă în vedere toate posibilitățile pentru punerea în aplicare a acestui acord. De asemenea, salută decizia parlamentului croat de a nu pune în aplicare acordul privind zona de protecție ecologică și a pescuitului până când nu se va ajunge la o soluție amiabilă comună, în spiritul UE;

30. este de părere că s-au înregistrat progrese în îmbunătățirea aplicării Legii constituționale privind minoritățile naționale și că situația minorității rome din Croația este în curs de ameliorare; cu toate acestea, consideră că mai trebuie realizate progrese în direcția incluziunii sociale a minorităților etnice, în special a populației rome, și a refugiaților prin înlesnirea accesului la serviciile publice și la învățământul superior;

31. subliniază importanța realizării de instrumente specifice de acțiune pentru o bună guvernare, cu atenție deosebită pe lupta împotriva corupției. În acest context, trebuie salutate în mod expres extinderea mandatului Biroului pentru prevenirea corupției și a crimei organizate (USKOK), precum și creșterea numărului cazurilor de corupție aduse în fața justiției croate. I se solicită guvernului croat să-și intensifice eforturile depuse în cadrul Programului național 2006-2008 de luptă împotriva corupției;

32. salută progresele înregistrate în construcția și reconstrucția locuințelor și infrastructurii, precum și programul imobiliar destinat rezolvării problemei foștilor deținuți ai drepturilor de închiriere, și invită la continuarea și accelerarea acestuia;

33. salută progresele recente în ceea ce privește politica regională și în ceea ce privește coordonarea instrumentelor structurale, dar mai sunt necesare măsuri pentru creșterea eficienței și îmbunătățirea capacității administrative a instituțiilor publice în vederea gestionării eficiente a fondurilor europene;

34. observă totuși că s-au făcut anumite progrese în ceea ce privește reforma administrației publice locale, cu toate că aplicarea neuniformă a cadrului legislativ în domeniul administrației publice a dus la ineficiența acestuia;

Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei

35. consideră că Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei a avansat considerabil pe calea îndeplinirii criteriilor politice de la Copenhaga și a celor economice și subliniază progresele făcute la sfârșitul anului 2007. Prin urmare, Comitetul solicită Consiliului să decidă deschiderea negocierilor cu Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei;

36. salută îndeplinirea multor prevederi din Acordul de stabilizare și asociere;

37. remarcă faptul că punerea în aplicare a acordului-cadru de la Ohrid a indus profunde transformări în societate, prin luarea pe deplin în considerare a caracterului său multiethnic și multicultural, reprezentând astfel un element esențial al criteriilor politice de aderare la Uniunea Europeană; subliniază încă

o dată faptul că principiul Badinter trebuie respectat pe deplin și că toate părțile trebuie să se respecte și să colaboreze în cadrul instituțiilor democratice pe care țara le-a creat cu atâtea eforturi. Totuși, CoR regretă faptul că integrarea minorităților etnice rămâne limitată;

38. recomandă ca Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei să învețe din experiența europeană în domeniul administrației publice și al învățământului care țin seama de diversitatea etnică și lingvistică; solicită încheierea de acorduri viitoare privind felul în care cele două comunități etnice majoritare și diferitele minorități pot conviețui în condiții egale și armonioase; solicită în acest sens aplicarea eficientă a dispozițiilor constituționale menite să garanteze reprezentarea echitabilă a comunităților minoritare în administrația publică;

39. regretă faptul că fenomenul corupției este încă larg răspândit, ceea ce continuă să constituie o problemă serioasă și de aceea recomandă autorităților să ia măsuri pentru eradicarea acestui flagel;

40. apreciază eforturile depuse pentru descentralizarea administrației publice locale și preocuparea pentru creșterea eficienței administrative prin unificarea mai multor municipalități din considerente economice și de dezvoltare. Atrage atenția însă asupra necesității accelerării procesului de descentralizare financiară pentru a întări autoritatea administrațiilor locale și regionale;

41. își exprimă regretul față de nerezolvarea problemei denumirii țării; își exprimă satisfacția cu privire la reluarea negocierilor sub egida emisarului special al ONU, dl Matthew Nimetz și invită Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei să-și intensifice eforturile pentru a contribui la rezolvarea problemei numelui său în cadrul rezoluțiilor 817/93 și 845/93 ale Consiliului de Securitate al ONU, favorizând astfel stabilirea unor relații de bună vecinătate și dezvoltarea cooperării regionale;

42. apreciază eforturile depuse în vederea creșterii transparenței administrației prin garantarea accesului cetățenilor la informațiile cu caracter public, dar atrage atenția că instituțiile publice implicate nu sunt pregătite sau nu au voința de a facilita accesul la informații;

43. salută decizia Biroului CoR din 4 martie 2008 de a înființa un comitet consultativ comun CoR — Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, dând curs unei cereri formale din partea guvernului acestui stat; solicită realizarea tuturor acțiunilor administrative necesare pentru a face posibilă o primă întâlnire a comitetului consultativ comun în primul semestru al anului 2008.

Bruxelles, 9 aprilie 2008

Președintele
Comitetului Regiunilor
Luc VAN DEN BRANDE